

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.
0030 OSLO

Vår ref.:
2013/2656- 18396/2013 /AIVA

Deres ref.:

Dato:
04.10.2013

Uttalelse fra Farsund kommune til rapporten "Fysisk kompensasjon for jordbruks- og naturområder ved samferdselsutbygging".»

Vi viser til høringsbrev datert 06.08.13.

Farsund kommune er største jordbrukskommune i Vest-Agder og er naturlig nok opptatt av jordvern og at matjord tas vare på.

Vi ser at det i en rekke tilfeller medgår store arealer matjord ved samferdselsutbygging og har også erfart dette i egen kommune, blant annet i forbindelse med Listerpakken som ble vedtatt av Stortinget i 2002. I ett av pakkens ni utbyggingsprosjekter, fv. 465 Kjørrefjord-Ulland, ble ny veg lagt gjennom et sammenhengende jordbruksområde på Sande i Herad. Fulldyrka mark gikk tapt og jordstykker ble delt på tvers av veien. Jordteigene ble mer urasjonelle å drive og veien skaper en barriere både for bøndene og beitedyr. Grunneierne fikk kompensasjon, men framtidige generasjoners inntekts- og bruksmuligheter ble utvilsomt forringet. Alternative traseer og forslag om tunnel ble valgt bort på grunn av kostnader. Samfunnskostnad knyttet til forringelse av matproduserende jord var ikke en del av regnestykket.

Vi er enige i at veibygging og trafikksikkerhet er et viktig samfunnsansvar. Veier må bygges, men det vurderes nødvendig å gjøre mer enn i dag for å unngå uønskede konsekvenser knyttet til omdisponering av jordbruksarealer og tap av naturmangfold i naturområder.

Vi har ellers følgende bemerkninger til rapporten:

- ♦ Vi er enige i arbeidsgruppens vurdering om at kompensasjonstiltak bare skal vurderes som siste utvei og mener illustrasjonen på rapportens side 9 illustrerer prosessen på en beskrivende måte. Vi tror imidlertid at kostnader i tilknytning til krav om kompensasjon må være så store at tiltakshaver gjør sitt aller ytterste for å unngå kravet. Altså ikke bygger ned viktige jordbruksarealer eller skader viktige naturverdier uten at dette er helt uunngåelig. Prinsippet må i slike tilfeller være som ved forurensning der «forurenser betaler», altså at utbyggingsansvarlig betaler.

- ◆ Dersom nedbygging/skade ikke er mulig å unngå må kravene være tydelig definert for å kompensere fysisk både funksjoner og verdier som går tapt. Når det gjelder jordbruksarealer kan dette for eksempel være tap av mulighet for framtidig rasjonell drift sett i lys av både eiendomsstruktur og arrondering. Sammenligningsgrunnlaget må være før-situasjonen. Når det gjelder naturområder må det defineres krav til kartlegging av verdier for å fastsette tilstand. Dagens krav til konsekvensutredninger vurderes ikke tilstrekkelige.
- ◆ Vi mener vurdering av kompensasjon som virkemiddel for å redusere planleggingstid er en feil holdning til problemstillingen. Fokus må være hensynet til verdier som kan gå tapt, ikke lengden på prosess som fører til tapet.

Det er behov for avklaringer gjennom videre analyse av problemstillinger og vi støtter gjennomføring av pilotprosjekter, slik arbeidsgruppen foreslår. Vi mener det er viktig å høste erfaring i begrenset målestokk før krav om kompensasjon innføres på permanent basis.

Forslaget om fysisk kompensasjon for å bevare funksjoner i jordbruks- og naturområder støttes fullt.

Med vennlig hilsen

Aud Irene Vatland
Jordbrukssjef

Kopi:
Landbruksutvalget

